

RESPEKT (6) *sb m*

Oba e jasne.

sg N respekt (1). *ϕ G* respektu (2). *ϕ I* respektem (1). *ϕ pl G* respektów (2); -ów (1), -(o)w (1).

Sł stp brak, Cn notuje, Linde XVI(XVIII; wstawka z XVIII) – XVIII w.

1. *Wzgląd, uwaga na kogoś lub na coś; powód; ratio, respectus, reverentia Cn [respectus – wzgląd, bacność Mącz 406c; oglądanie się na co, na kogo, respekt; wzgląd – respectus Cn] (6) :*

Ze zdaniem dopełnieniowym [z zapowiednikiem: na to] (1): REspekt ma bydź ná to/ ieśliby który Dzierżawcą przed wyłzciem Roku/ któregoby miał dáwać Czwartą część vmárł/ áby nie więcéy potomkowie zmárłego dawáli SarnStat 364.

I sg w funkcji okolicznika przyczyny: »respektem [czego]« = według czegoś, zgodnie z czymś (1): CAPVT V. Z STRONY POHAMOWANIA FAŁSZV: reŕspectem piątego przykazania Bożego. Nie mow fałszywego świádectwá. SarnStat 517.

Zwrot: »mieć respekt [na kogo]« (2): Ia A. przysięgam/ iż śpráwiedliwie [...] kontrowerfiie między ftronámi będę śádzil/ á rekogniciie będę przyjmował/ nie máiąc reŕpektu ná bogátego álbo vbogiego SarnStat 554, 561.

Wyrażenia przyimkowe: »bez respektow [jakich]« = bez względu na coś, wbrew czemuś (1): póŕpoliće/ dźiatki w śektách śpłodzone y wychowáne/ gdy iedno ielzcze w poprzedzone áfekty były nie zábrnęły/ iáko tátuśiowie ich/ wnet przy naukách śzkolnych/ prawdzie kátolickiey gruntownie pokazáney mieyŕce dáli/ y do niey śię bez respektow domowych mocno przywiázáli. PowodPr 46.

»dla innych respektow« = z innych powodów (1): Niektórzy dwu woźnych do wiziiéy vpráŕziáią łobie dla przygody. Bo móglby śie rozŕtękáć ieden, álbo od śwého páná bydź odeŕłány: tedy drugi ná iego mieyŕce może náŕtąpić. Y dla innych reŕpektów nie gániá téy oŕtroźności. SarnStat 1285.

2. *[Naleźność, obowiázek wypláty [respectum habere Lac śr] [in aliquid]: Ale z tej summy ma być respekt in onera to jest provisionis d[omini] capitanei, victus familiae in curia et praediis. LustrPom 132.]*